

Besøg på Departament d'agricultura d. 23/9 -19

Første besøg for vores delegation var i Departament d'agricultura, landbrugsministeriet i Catalonien, som arbejder med landbrug, husdyr, fiskeri og fødevarer. Belliggende i midten af Barcelona gjorde der var rig mulighed for, at afprøve vores kolonne kørsel i de tre lejede biler mandag morgen. Det lykkedes dog at holde kontakt og finde et P-hus i rimelig gåafstand fra ministeriet.

Efter sikkerheds tjek af pas og rygsække blev vi budt velkommen og præsenteret for formiddagens spændende program. Første indtryk var dog også den stærke Catalonske samhørighed. Som tegn på fællesskabsfølelse var der opsat foto af de fængslede politikere, som havde gået forrest i forsøget på at løsrive Catalonien fra resten af Spanien i 2017.

Første indlæg "Catalan Agri-food research innovation and knowledge Transfer" (R+L+T) var en indføring i, hvordan der i Catalonien blev arbejdet med strategiplan for landbrugs og fødevarer undersøgelser, innovation og videns formidling til jordbrugere. De overordnede ideer er blevet skabt i samarbejde mellem Cataloniens regering, forsøgscentre og universiteter. I strategien er der især fokus på, at skabe træning hos jordbrugere i den nyeste viden, skabe vidensdeling og samarbejde mellem ministeriet og interessegrupper, forøge anvendelsen af forsøgsresultater, teknisk deling af viden og erfaringer. Desuden var der stor fokus på fundraising af økonomiske midler til dette, samt at forøge fødevarereproducenters og agriindustriens interesse for at investere i dette program. Sidst med ikke mindst, at opnå en anderkende accept af det Catalonske programmets vigtighed ikke mindst i forhold til resten af Spanien.

En vigtig forhold for om strategien kan lykkes var et landdistriksprogram, som er løbende fra 2014-2020. Den består af en lang række indsatsområder som fx samarbejde mellem landbrugsindustri, forsøgsstationer og universiteter for at skabe nye projekter, herunder at udvikle nye produkter og ny teknologi. Det totale budget er på 17,6 mill Euro. Der har været stor søgning på midler og budgettet er opbrugt.

Der er stor fokus på vidensdeling til brugere. Her har en internetportal været vigtig til at "booste" denne viden. Her kan interesserede i landbrugs- og fødevarerektoren finde brugbar viden og nyeste innovation. (<http://ruralcat.gencat.cat/>) fx om landdistrikprogram, årlige tekniske rapporter, viden fra den catalanske landbrugsrådgivning, strategiske planer for landbrugsforskning, innovation m.m. nyheder om landbrug/bær/frugt, herunder også dyrkningsmæssige aspekter som fx gødning, vanding, sortvalg og dyrkning.

Faglig efter- og videreuddannelse var også et programpunkt. I Catalonien er der 14 specialiserede landbrugsskoler med hver deres kompetenceområde. Fx frugtavl, økologisk produktion, sædskiftesystemer og nationale ressourcer, desuden vin og oliven produktion, vanding, økologi, skovbrug, husdyr, samt en lang række andre fagområder.

I andet indlæg fik vi indsigt i vilkår for brug af gødning og husdyrgødning. Først en generel gennemgang af de fysiske forhold i Catalonien. Total arealet er på 32000 Km², hvoraf 1150000 ha er landbrugsland. Det svarer til ca. 1/3 af det totale areal, hvoraf omkring en 1/3 kan vandes. I

Catalonien er der i dag en stigende produktion af svin, der produceres omkring 7,5 mill slagtesvin. Set i forhold til hele Spanien udgør dette ca ¼ af hele landets produktion, så der er tale om en stor produktion. Der har været stigende fokus på nitrat i grundvand. Fx har der i perioden 2012-2015 været målt nitrat i grundvand på mange lokaliteter – en klar tendens til stigning. Der er derfor iværksat tiltag for at mindske dette. Fx ved at reducere vandindhold i foder. Dette skal ses i det perspektiv, at mange landbrugere i Catalonien stadig udspreder gylle ud fra mængder (tons pr areal) i stedet for, at fokusere på indhold af N i tons. Samtidig fokuseres der nu også i stigende grad på fodring af svin, herunder vandforbrug, for at nedbringe indhold af N i husdyrgødning. I nogle områder var det tilladt at udbringe op til 127 kg N /ha, mens der generelt var et niveau på 190 kg N/ha. Der bliver derfor arbejdet på, at omfordele gylle til andre områder, som ikke er belagt med husdyrgødning. I forhold til DK har der ikke været så stor fokus på N og vandmiljø tidligere, da Catalonien fx ikke har lavvandede fjorde m.m.

Det blev fremhævet at der var stor fokus på transport af husdyrgødning. Desuden var et vigtig mål forbedringer i udbringningsteknik og forøgelse i udnyttelse af næringsstofværdi i mark. Desuden dyrkningsteknik for afgrøder + efterafgrøder.

En vigtig arbejdsopgave for det Catalanske landbrugsministerium er at samle viden, samt tilbyde rådgivning, viden og information til landbrugere. Fx har der været udlagt mange forsøg, herunder lange 20 årige forsøg for, at måle og undersøge kvælstof i husdyrgødning både fast og flydende (udnyttelse, optagelse, udvaskning m.m.). Dette sket i et samarbejde med en lang række forsøgsstationer, universiteter og private firmaer. I den forbindelse har der også være deltagelse i konferencer, projekter og netværksgrupper for at dele viden. Her kan fx nævnes Life-program " tutur Agrari samt Fertimanure ". For yderligere: gencat.cat eller www.ruralcat.gencat.cat/web/guest/oficina-de-fertilizacio.

IPM- produktion. www.mapa.es. Dette område er i høj fokus for ikke mindst at sikre fødevarer kvalitet.. Det Cat. Landbrugsministerium har udviklet et IPM system i frugt, bær og grøntsagsproduktionen. Her er formålet at skabe " bæredygtig " anvendelse af pesticider i produktionen og udvikle alternative, ikke kemiske løsninger til pesticider.

IPM systemet bygger på samspil mellem varslingsystemer, træning af sprøjteførere og brugere af pesticider, dele viden til bruger og organisationer, skabe integreret produktion, skabe undersøgelse og udvikling, bruge alternative teknik, skabe et forsøgsprogram for især frugt og gartneriafgrøder, samt ikke mindst at skabe samspil og krav til rådgivningssystemet kompetencer i forhold til viden om IPM. Her kan det nævnes at der er 1670 personer, der er kvalificeret til at yde IPM rådgivning i Catalonien . Et IPM system for alm. landbrugsafgrøder er ikke udviklet endnu. For yderligere info : www.agricultura.gencat.cat.

Fjerde indlæg var om Cataloniens landbrugssektor i forhold til EU og Spanien som helhed. Catalonien producerer en forholdsvis stor del af Spaniens samlede fødevarer. Herunder udgør ikke mindst svineproduktionen en stor del af den samlede produktion i Spanien. Fx produceres 41,3 % af slagtesvin og 25,7 % af søer i Catalonien set i forhold til hele Spanien. Økonomisk er der tale om 26,3 % af hele Spanien.

Besøget hos Departament d'agricultura var rigtig spændende og gav en god ide om hvad der prioriteres fra offentlig side. Det var meget spændende indlæg og der var god spørgelyst fra os. Der var også stor interesse for at høre hvordan forholdene var i Danmark, så formiddagen gik hurtigt. En god start på vores faglige tur til Catalonien.

Tabel over landbrugsproduktion i Catalonien

Economic magnitudes (Labor Force Survey)

		Catalonia (1)	Spain (2)	UE-28 (3)
Final agricultural output (2017) Provisional data	Final agricultural output (Millions of euros)	4,689,66	50,613,5	432,502,16
	Agricultural sub-sector contribution	1,541,32	30,081,3	218,917,63
	% agricultural sub-sector vs. final agricultural output	32,87%	59,43%	50,60%
Provisional data	Livestock sub-sector contribution	3,027,13	18,799,8	176,883,34
	% livestock contribution vs. final agricultural output	64,55%	37,14%	40,89%

(1) Source: DARP
 (2) Source: MAPA
 (3) Source: Eurostat

Tabel – Catalonien sammenlignet med EU

Catalonia within Europe 2016

CRT – Catalonia
related to: ranking or position occupied by Catalonia in relation to other countries of the European Union.

Country	Total surface	Population	Utilised agricultural area (UAA)		Number of holdings	UAA per holding
	(km ²)	(x1000 inh.)	(x1000 inh.)	(% <Total)	(x1000)	(ha)
Catalonia	32.108	7.496	1.115	34,7%	57,5	19,4
CRT	24	16	24	20	19	19
Spain	505.970	46.528	23.229,8	45,9%	946,0	24,6
Belgium	30.528	11.352	1.354,3	44,4%	36,9	36,7
Bulgaria	111.002	7.102	4.468,5	40,3%	202,7	22,0
Czech Republic	78.867	10.579	3.453,0	43,8%	26,5	130,3
Denmark	42.921	5.748	2.614,6	60,9%	35,1	74,5
Germany	357.340	82.522	15.166,9	42,4%	264,8	57,3
Estonia	45.227	1.316	995,1	22,0%	16,7	59,6
Ireland	69.797	4.784	4.883,7	70,0%	137,6	35,5
Greece	131.957	10.768	4.553,8	34,5%	685,0	6,6
France	632.834	66.989	27.814,2	44,0%	456,5	60,9
Croatia	56.594	4.154	1.563,0	27,6%	134,5	11,6
Italy	302.073	60.589	12.098,9	40,1%	1.010,3	12,0
Cyprus	9.251	855	111,9	12,1%	34,9	3,2
Latvia	64.573	1.950	1.930,9	29,9%	69,9	27,6
Lithuania	65.300	2.848	2.924,6	44,8%	150,3	19,5
Luxemburg	2.586	591	130,7	50,5%	2,0	65,4
Hungary	93.024	9.798	4.670,6	50,2%	430,0	10,9
Malta	316	460	11,2	35,4%	9,3	1,2
Netherlands	41.540	17.082	1.796,3	43,2%	55,7	32,2
Austria	83.879	8.773	2.669,8	31,8%	132,5	20,1
Poland	312.679	37.973	14.405,7	46,1%	1.410,7	10,2
Portugal	92.225	10.310	3.641,7	39,5%	259,0	14,1
Romania	238.391	19.644	12.502,5	52,4%	3.422,0	3,7
Slovenia	20.273	2.066	488,4	24,1%	69,9	7,0
Slovakia	49.035	5.435	1.889,8	38,5%	25,7	73,5
Finland	338.435	5.503	2.233,1	6,6%	49,7	44,9
Sweden	438.574	9.995	3.012,6	6,9%	62,9	47,9
United Kingdom	248.528	65.809	16.673,3	67,1%	185,1	90,1
UE-28	4.463.719	511.523	171.288,9	38,4%	10.322,2	16,6

Source: EUROSTAT

(1) Population on 1 January 2017

(2) UAA and number of holdings in Italy on 2013

Billede af et indgangspartiet til Freixenet. Bemærk vinbilen.

Freixenet er verdens største vinproducent af mousserende vine produceret på champagnemetoden eller Cava, som champagne kaldes i Catalonien.

Historien omkring Freixenet blev grundlagt af Familien Ferer tilbage i 1889, men i borgerkrigen "forsvandt" ejeren. Enken og datteren satte gang i produktionen af deres cava i 1940 og herefter tog det fart til en produktion i dag på ca. 70.000.000 flasker eller 65.000.000 kg druer.

I 2018 blev halvdelen af Freixenet solgt for 550 millioner euro til det tyske selskab Henkell.

Freixenet betyder "lille dreng" og kommer fra freixa (træ) samt Freixeneda (region).

Billede af Freixenet drengen.

Vinen produceres primært af de tre sorter: Macabeu, Xarel-lo, Parallada og dyrkes efter bæredygtigheds principper, om bl.a. ikke at anvende pesticider, via drypvanding og styret gødsning via NDVI målinger fra droner mm.

Produktionen er delvis certificeret efter IPM systemet. Svampesygdomme forebygges/bekæmpes med udsprøjtning af svovl og kobber. Skadedyrsbehandlinger via feromon "fælder". Gødsning foregår via husdyrgødning fra får og kvæg, samt supplement via økologisk flydende gødning via dypvanding. Der nævnes dog, at der ikke gødes hvert år. Såfremt at gødsningsniveauet er højt i marken, udsås efterafgrøder i mellem vinrækkerne for at optage næringsstoffer.

Billede af "Europæisk Heliotropium", som udsås mellem vinrækkerne.

Der dyrkes ca. 300 ha i området i forskellige jordtyper og højder. Vinrækker plantes helst øst/vest. Der er stor opmærksomhed på beplantning og begrænsning af erosion. Særligt erosion og styrken af denne forventes at blive en klimaudfordring.

Udbyttene er varierende efter sort, alder, bonitet, højdemeter, men der nævnes 5 til 10 tons pr. ha. Enkelte vinkulturer kan være produktive op til 90 år. På stedet er den gennemsnitlige alder på kulturerne 35 år. Ældste kultur 70 år.

I vinmarken er der ca. 20 fastansatte. I højsæsonen dog betydeligt flere. I de åbne/opretstående sorter høstes med maskine. Resten høstes manuelt. De lyse druer høstes om natten/morgenen pga. en lavere temperatur.

Høsttidspunktet bestemmes ud fra analyser efter sukkerindhold og tørstof, men også blomstringstid, ændring i farve og vejrforhold. De sidste 20 år har høsttidspunktet lagt meget stabilt.

De høstede druer bliver skånsomt presset. Herefter bliver mosten tilsat en yeast, som er deres egen mikrobielle produktion over 40 års erfaring. Efter hvilken vin eller alder/sukker er Cava vinen dannet i flasken efter 9-15 mdr.

Under lagring flyttes flasken jævnlige. I dag mekanisk, førhen manuelt. En lagerarbejder kunne førhen flytte/dreje ca. 25.000 flasker om dagen.

Der var rundvisning i det imponerende gamle kældersystem og herefter via tog i det nye kæmpelager.

Billede af et imponerende lager af Cava

Sluttelig var der vinsmagning med munter stemning. En enkelt måtte spørge til flaskens indhold af opadstrømmende bobler J

Billede af gruppen som får smagsprøver på Cava. Gunnar og Benny i sædvanlig statur J .

Besøg tirsdag 24-9-2019 hos Eduard Cau Barrufet, Av. Juneda 14, 25420 Puiggros ved Lleida.

Referent Karsten Simonsen, plantekonsulent Vestjysk.

Eduard er 10 generation landmand på stedet – siden 1775.

Han har nu et anlæg med 1000 søer og produktion af 7000 slagtesvin på samme site – han dyrker 20 ha jord. Han er selv klar over udfordringen med smittetrykket – det bliver meget større for grisene, når søer og slagtesvin er placeret i umiddelbar nærhed af hinanden. Men fejlen kan ikke rettes med den økonomiske virkelighed, som han har.

Han er i gang med opstart af en økologisk svineproduktion. Han har erhvervet nye 40 ha jord og anmeldt økologisk omlægning pr april 2019 – her skal de forventede 300 søer have græsmarkerne på halvdelen af arealet. Hver andet år græs og hver andet år korn i 50% af arealet. Han har allerede bygget en slagtesvinestald med 1000 sti pladser, hvor økologiske slagtesvin skal produceres – håber at kunne bygge til så der bliver 5000 sti pladser på stedet. Indtil han selv kan levere økologiske smågrise, er der smågrise fra hans konventionelle besætning i staldene med dybstrøelse.

Investeringen i staldene har foreløbig kostet 680.000 euro. Derudover købt 40 ha jord til 120.000 euro. Normal pris for etablering af en konventionel sti plads er 200 euro og for en økologisk 500 euro. Her har han betalt mere.

Vand til grisene – drikke og rengøring – samles i løbet af året ved opsamling af nedbør i store laguner.

Nedbør i området er 250-300 mm /år fordelt på ca. 20 regnvejrsgange i oktober/november og forår.

I over 150 år er der i området vandet fra kanaler – vand der opsamles i Pyrenæerne. Der er netop etableret en ny vandingskanal i området – kan vande op til 70.000 hektar. Den spanske stat har betalt etableringen – en stor omkostning. Lokale landmænd og regionen Catalonien betaler omkostningerne fra nu af. Eduard forventer, at omkostningen til forbrugt vand fremover vil være 12 cent/m³. Han forventer et forbrug på ca. 9000 m³/år. I DK priser er det ca. 1 kr./m³ vand.

Husdyrgødning: der er meget dybstrøelse og meget lidt gylle pga. temperaturerne.

Ca. 90% af grisene i regionen ejes af firmaer og ca. 10% af lokale landmænd. Der er ca. 20 slagterier/slagtehuse i regionen – i DK har vi en.

Han dyrker byg med høst ca. midt juni og sår efterfølgende majs til ensilage.

Han har etableret pistacie træer i flere marker omkring den nye svinefarm.

RAIMAT

Den 24. september besøgte vi det vingården Raimat ca. 20 km vest for Lleida. Raimat blev grundlagt for 100 år siden, og produktionen af vin tog fart i 1930'erne. Den stenede og ufrugtbare jord giver i dag tonsvis af vin til en af Cataloniens største vinproducenter.

Vingården ejes i dag af et selskab med flere vingårde, blandt andet Codorniu. Selskabet råder over 1000 hektar vinmark. Der modtages desuden druer fra andre 2000 hektar.

Klimaet er ekstremt varmt og tørt, og vand er en begrænset ressource. Årlig nedbør: Ca. 250 mm.

Man har derfor etableret vanding af hovedparten af de 3000 hektar. Vandingen styres af en agronom med 5 medarbejdere.

Man bruger moderne metoder til styring af vanding, blandt andet satellitfoto, hvor afgrødens tørkestress følges løbende. Og vanding kan via computer styres helt ned til en enkelt hektar ad gangen. Som det ses på billedet, foregår vanding med drypslanger nede ved jorden, så fordampningen reduceres.

Produktionen foregår bæredygtigt (sustainable), det vil sige næsten uden kemikalier og kunstgødning. På grund af tørken er svampetrykket også begrænset. Der bruges dog svovl-midler i begrænset omfang. Mellem rækkerne sås græs eller olieræddike for at begrænse erosion, da den begrænsede nedbør ofte kan falde kraftigt på de skrånede arealer.

De fleste af leverandørerne af druer bruger ikke kemikalier, og Raimat er også klar til at stoppe, så man i løbet af få år kun producerer økologisk vin.

Vinen produceres af flere forskellige druer, blandt andet Cabernet Sauvignon, Tempranillo, Shiraz og Zarello.

Druerne plukkes med maskiner, og udbyttet ligger på 6000 kg – 9000 kg/ha.

Der produceres ca. 5 mio flasker årligt.

Emborg Svendsen

Studietur Catalonien

Onsdag den 25. september formiddag

Skrevet af Planteavlskonsulent Ole Hansen, Landbrugsrådgivning Syd.

Link: www.irta.eu

Vi besøgte i byen Lleida, IRTA, der er et officielt forsøgscenter for Catalonien for frugt og vinavl. IRTA startede i 1989. Det finansieres med ca. 1/3 offentlig støtte, hvoraf 1/2 kommer fra den Catalonske regering og 1/2 fra EU. Resten er projektmidler. Der er ca 800 ansatte, heraf 180 forskere.

Der laves meget anvendt forskning i samarbejde med private firmaer. Vi hørte først et indlæg om "Post Harvest Program". Det gik ud på at undersøge, hvorledes forskellige frugt bedst opbevares fra høst, til det ligger hos forbrugeren. Temperaturen er der styr på. Den skal for de fleste afgrøder ligge mellem 1-5°C. Det der forskes/undersøges mest i er tilsætning af gasser/reduktion af ilt, ved opbevaring af frugt. På stedet var der derfor blevet investeret i mange store kølebokse, hvor dette kunne undersøges.

Der er forskel på de forskellige arter; æbler, pærer, ferskner, appelsiner mf, om det er reduktion der ilt, der skal til, eller om det er ekstra CO₂ som er optimalt. Der er også forskel fra det en år til det andet, og der er forskelle på de enkelte sorter. Der undersøges dels for svampeangreb, men bevaring af smag er også væsentlig og noget der vil blive fokuseret endnu mere på fremover. Nedbrydningen fra produktet tages ud af lageret og indtil forbrugeren har spist produktet undersøges der også meget på.

Andre forskningsprogrammer, der arbejdes i er f. eks styring af vanding. Langt den største del af vin og frugtproduktionen i Catalonien bliver vandet. Vandet opsamles i bjergene og ledes herefter via kanaler ud til den enkel landmand. Landmanden betaler for vandet. Det meste vanding foregår ved drypvanding med slanger til den enkelte plante. Der vandes fra 200mm-1000mm årligt, da nedbøren i Catalonien kun ligger på 200-300 mm årligt.

Herefter blev vi vist rundt på laboratoriet og så køleboksene, hvor afprøvningerne bliver lavet. Her kan styres temperatur, luftfugtighed, og tilsætning af diverse gasser. Der var også et prøvekøkken, som firmaer kan låne for at udvikle nye færdigvareprodukter, inden det sættes i egentlig produktion.

Neus Teixido fortæller om Postharvest program.

Forsøgskølerum med opbevaring af æbler.

Vandingskanal nær den økologisk grisefarm

Besøg på Fruits de Ponent 25. sept. 2019

Meget fin modtagelse, introduktion og rundvisning. Fruits de Ponent, Alcarrás – Llieda, Spain.

comercial@fruitsponent.com

+34973795777

Fruits de Ponent er et andelsselskab fra 1992 med frugtpakning, lagring og salg som hovedproduktion.

Udover ovenstående bliver der også arbejdet med mandler, oliven, korn og majs, Juice- og frugtkonservesproduktion.

Selskabet har grovarevirksomhed og 2 benzintanke og oliedistribution.

Der er 180 leverandører, hvoraf ca. halvdelen er andelshavere. Der er mulighed for at blive ny leverandør til selskabet, men andelshaverkredsen bliver ikke umiddelbart udvidet.

Lagring af alle afgrøder står selskabet for. Dvs. leverandørerne leverer afgrøderne som de bliver høstet. I højsæsonen for frugthøst modtages op til 1000 ton frugt/dag. I modtagelse, lagring, sortering og pakning er der 800 ansatte i højsæsonen.

Virksomheden modtager 60.000 ton frugt fra 2.100 ha om året. 80% af produktionen går til eksport til hovedsageligt EU, men også flere oversøiske lande bliver der eksporteret til.

Det er således en meget stor og omfattende virksomhed. Specielt er det

imponerende med det forholdsvis beskedne areal der er grundlag for hovedparten (frugtproduktion) af en så stor virksomhed.

Det giver inspiration til tanker om lignende selskaber i Danmark. Vi kan dyrke højt værdiafgrøder i Danmark, hvor en lignende konstruktion vil gøre dyrkning og ikke mindst afsætning attraktiv.

Referat fra møde torsdag d. 26. september med Mónica Prats, senior-eksport-rådgiver fra Danmarks Udenrigsministeriums Handelskontor i Barcelona:

Mødets dagsorden:

1. Handelskontoret – hvem, hvad og hvorfor
2. Orientering om Spanien
3. Forholdet Spanien-Catalonien
4. Forretningskulturen i Spanien

1:

Danmarks Udenrigsministerium er officielt repræsenteret 105 steder Verden over, heraf på seks handelskontorer. Et af de seks handelskontorer er beliggende i Barcelona, hvor man har været repræsenteret gennem ca. 10 år.

Handelskontorerne skaber værdi, vækst og viden for Danmark. Kontoret løser opgaver for private virksomheder indenfor innovation, eksport og investeringer. Yderligere arbejdes og rådgives indenfor handelspolitik.

2:

Spanien består af 17 regioner – Catalonien er en af dem. Hver region har – på visse områder – sine egne love, og er dermed til en vis grad selvstændig, men det er i forskellig grad. F.eks. er Baskerlandet mere selvstændigt end Catalonien.

Spanien har den 2. største økonomi i Vesteuropa. BNP-væksten (væksten i bruttonationalproduktet) har været på 11 pct. i perioden 2015-2018. Den offentlige gæld var i 2017 på 98 pct. af BNP, mens det offentlige underskud var på 2,7 pct. (i 2018).

I alt er der 47 mill. indbyggere, heraf 12 pct. indvandrere/udlændinge. Arbejdsløshedsprocenten er nu på 14,5 pct. Var i 2008 kun på 8 pct., mens den var helt oppe på 27 pct. i 2013 – blandt de unge på 55 pct.!

Danmarks eksport til Spanien er stedet med hele 300 pct. på 20 år. Efter den økonomiske krise i 2008 faldt handlen betydeligt, men nu er der atter vækst i både import og eksport. Danmark eksporterer mere til Spanien, end der importeres. Vindmøllereksperten udgør en stor del. I alt er 150 danske firmaer repræsenteret i Spanien – 15 med produktion og/eller forskning og udvikling. De 150 firmaer findes primært nær Madrid, Barcelona og Malaga.

Spanien har oplevet store økonomiske udsving siden 2003. I perioden 2003-2007 var økonomien i Spanien overophedet. Der var fuld fart på. 1/3 af de nye job skabt i EU blev i denne periode skabt i Spanien. Perioden var præget af store offentlige og private investeringer, optagelse af store lån samt spekulation. Siden kom den internationale finansielle krise, som bl.a. medførte et tab på 3,8 mill. arbejdspladser, massive bankkonkurser, velfærdsnedgang og byggerier, der ikke blev færdiggjort.

Få børn fødes i Spanien, som er det land i Verden med næst færrest fødsler. Vurderes at hænge sammen med lav lønindkomst og lange arbejdsdage (den normale arbejdsuge er på 40 timer), og at det moderne familieliv bliver udfordret på, at der fortsat på en del arbejdspladser er 2-3 timers middagspause, der familiemæssigt ikke kan bruges til noget.

Spaniens offentlige sundhedsvæsen er dog velfungerende og med gratis sygeforsikring.

3:

Catalonien består i dag af fire provinser. Her bor i alt 7,5 mill. Men befolkningstætheden er meget forskellig fra provins til provins. Hele 5 mill. bor i provinsen Barcelona. Den vestlige provins Lleida har det mindste indbyggerantal.

Catalonien blev 'født' tilbage i det 10. århundrede, og var magtfuld i Middelhavsområdet i Middelalderen. Egen kultur og sprog har udviklet sig. Sproget tilhører den latinske sprogstamme. Minder såvel om spansk, fransk og italiensk.

Maurerne (muslimerne) var tilstede og havde stor indflydelse på den Iberiske halvø gennem 700 år, men tilstedeværelse og indflydelsen i Catalonien var mindre end i andre dele af det nuværende Spanien. I det 12.-15. århundrede var Catalonien i union med Aragon, siden blev det en del af det castilianske dynasti. I de sidste 300 år har Catalonien været en del af Spanien.

I det 19. århundrede kom den industrielle revolution til Catalonien – i større omfang end i det øvrige Spanien. Bl.a. blev Spaniens første jernbane etableret i Catalonien. Borgerkrigen i Spanien i 1930'erne omfattede også Catalonien. I 1939 blev Catalonien erobret af Francos nationalister.

I dag er det i Catalonien, at Spanien har sin største økonomi. Det største marked for Catalonien er resten af Spanien.

Økonomien i Catalonien er bredt funderet. Indenfor landbrug er produktionen af svinekød, vin, olivenolie, frugt og grønt af stor betydning. Planteproduktionen er MEGET afhængig af kunstvanding. Indenfor industri er det bilproduktion, teknologi (mange med italiensk baggrund i Barcelona-området), farmaci og kemiske virksomheder som fylder godt. Derudover er områder som bl.a. turisme og handel af stor betydning.

I Catalonien sammenligner man ofte Catalonien med netop Danmark. Nedenfor ses et eksempel på en sådan sammenligning, som vi blev præsenteret for:

UDENRIGSMINISTERET
EUROPEAN COUNCIL • THE TRADE COUNCIL

	Catalonien	Danmark	Spanien
Befolkning	7,434,295	5,660,000	46,438,400
BNP (mio. EUR)	214,927	266,179	1,081,190
BNP per capita (EUR)	28,910	47,028	23,282
Offentligt underskud	-2.7%	-1.7%	-5.1%
Offentlig gæld (mio. EUR)	75,869	107,003	1,072,183
Offentlig gæld / BNP	35.3%	40.0%	99.2%
Offentlig gæld pr. capita	10,205	18,905	23,088
Inflation	-0,1%	0,5%	-0,5%
Arbejdsløshed	16%	6%	20%
Vareeksport	63,860	85,864	250,195
Vareimport	76,850	76,957	274,415
Handelsbalance / BNP	-6,0%	3,3%	-2,2%

Kilder: www.dst.dk, www.ine.es, www.idescat.cat, www.ec.europa.eu/eurostat

Befolkningen i Catalonien er delt 50/50 i forhold til at føle sig som spanier/catalonier. I dag er der en betydelig catalonsk konflikt, idet ca. halvdelen af befolkningen ønsker at løsrive sig fra Spanien. Den økonomiske krise, der startede i 2007, har forværret konflikten. Catalonierne føler, at de relativt betaler for meget til resten af Spanien. Det sker bl.a. i form af relativ stor velfærdsbesparelse og manglende investeringer i infrastruktur i Catalonien. Desuden er der utilfredshed med den finansielle indflydelse og adgangen til det finansielle marked. Kort sagt føler man at 'Madrid stjæler fra Catalonien' – man føler sig forfordelt. Mange ville se mere positivt på unionen med Spanien, hvis Catalonien kunne få selvstændighed i samme omfang som Baskerlandet.

Det er især de yngre generationer som er for selvstændighed. Blandt de ældre er det færre, hvilket nok hænger sammen med, at en større andel af Cataloniens ældre er født i den øvrige del af Spanien.

Det Catalanske parlaments sammensætning er stærkt afspejlet i konflikten.

De seneste år har der - afledt af konflikten - været adskillige demonstrationer med deltagelse af hundredtusinder. Ved den afholdte folkeafstemning i oktober 2017, hvor der blev stemt for selvstændighed, var der konfrontationer mellem vælgere og spansk politi. Madrid-regeringen betragter afstemningen som ulovlig. Medlemmer af den Catalanske regering er i forlængelse af folkeafstemningen blevet fængslet eller er flygtet ud af landet. Retssagen mod de fængslede/sigtede er endnu ikke afsluttet. Konflikten er fortsat højspændt.

4:

Forretningskulturen i Spanien er kendetegnet ved

- At personlig kontakt er meget vigtig
- Formalitet og respekt for hierarkiet
- Lang forhandlings- og beslutningsproces
- Meget administration/papir og mange led
- Mange beslutningstagere taler ikke engelsk

Catalonien er anderledes, idet der her er mere

- seriøsitet
- arbejdsmentalitet og mindre 'siesta'
- international orientering
- iværksættereri